

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Філологічний факультет

Катедра загального мовознавства

Затверджено

на засіданні катедри
загального мовознавства
філологічного факультету
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.)

Завідувач катедри Ф.С. Бацевич

Силабус з навчальної дисципліни

«Багатомовність і мовна політика в ЄС»,

що викладається в межах ОПП **«Прикладна лінгвістика»**

другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності **035 Філологія,**

спеціалізації **035.10 Прикладна лінгвістика**

Львів 2024 р.

Назва дисципліни	Багатомовність і мовна політика в ЄС
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та катедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, катедра загального мовознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 035 Філологія Спеціалізації – 035.10 Прикладна лінгвістика
Викладачі дисципліни	Доктор філологічних наук, професор катедри загального мовознавства Мацюк Галина Петрівна
Контактна інформація викладачів	https://philology.lnu.edu.ua/employee/matsyuk-halyna halyna.matsyuk@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за адресою: вул. Університетська, 1, ауд.343) або онлайн-консультації за попередньою домовленістю.
Сторінка дисципліни	https://philology.lnu.edu.ua/course/bahatomovnist-i-movna-polityka-v-yes-2024
Інформація про дисципліну	<p>Навчальна дисципліна «Багатомовність і мовна політика в ЄС» належить до нормативних дисциплін спеціальності 035 Філологія для освітньо-професійної програми «Прикладна лінгвістика», яка викладається в 1 семестрі в обсязі 3 кредитів ЄКТС.</p> <p><i>Об'єктом навчальної дисципліни є мовна політика ЄС як наднаціональної організації і держав-членів.</i></p> <p><i>Предмет навчальної дисципліни:</i> теоретичні та історичні засади реалізації мовних політик, багатомовні простори, статус і функції мов, документи про мови в ЄС та в державах -членах, поняття, пов'язані із курсом України до ЄС, зокрема культурні, політичні, історичні та мовні зв'язки, повага до мовного та культурного розмаїття, демократичних цінностей ЄС.</p> <p>Теми лекцій та практичних дозволять студентам сформувати компетентності щодо теорії мовної політики, визначення історичних засад, змісту та форм її реалізації в ЄС як наднаціональній організації та в країнах-членах ЄС, а також осмислити євроінтеграційне мовне законодавство в Україні і формування демократичних цінностей держави.</p> <p>Студенти вивчають захист та пропагування підтримки «єдності у різноманітності» ЄС з урахуванням офіційних, регіональних та міноритарних мов, а також висвітлення шляху України до ЄС з перспективи мовного законодавства та мовної ситуації в Україні. Отримані на лекціях та практичних заняттях, під час самостійної роботи нові знання сприяють формуванню критичного мислення студента-філолога та набуттю практичних навиків аналізу таких нових проблем, як багатомовність території та плюрилінгвізм індивіда в ЄС, готовність України до стандартів ЄС в питаннях цінностей, верховенства права, мовного законодавства та ін.</p>

<p>Коротка анотація дисципліни</p>	<p>Актуальність дисципліни «Багатомовність і мовна політика ЄС», яку слухають студенти -магістри першого року навчання, визначена євроінтеграційним курсом України, покладеним в основу зовнішньої та внутрішньої політики України. Фахівець-філолог потребує сучасних знань щодо культурних, політичних, історичних та мовних зв'язків України та Європейського Союзу для створення експертних текстів про багатомовність і мовну політику в ЄС, оскільки Україна отримала 23 червня 2022р. статус кандидата на вступ до ЄС, 14 грудня 2023р. Європейська Рада вирішила розпочати переговори про вступ України до ЄС, а 25 червня 2024р. офіційно оголосили про початок переговорів. Українська мова як державна потрапила в банк мов ЄС. Магістри аналізують реалізацію політики багатомовності ЄС як наднаціональної організації та мовну політику держав-членів ЄС на підставі понять «багатомовність/мультилінгвізм», «плюрилінгвізм особи», «офіційні мови ЄС», «іноземні мови у школах ЄС», «функції англійської мови» та ін. на матеріалі документів ЄС та їх інтерпретації з боку дослідників (соціологів, юристів, лінгвістів). Враховано взаємодію соціолінгвістичних понять з категоріями європеїстики, лінгводидактики, історії та з ін. науковими напрямами. Темі сприяють розвитку критичного мислення і розширенню компетентності магістрів, а також сприяють створенню текстів експертного дискурсу під час вивчення нормативних дисциплін «Лінгвістична експертиза писемного та усного мовлення» (I-й семестр) і «Створення текстового контенту з питань взаємодії мови та суспільства» (II-й семестр), а також під час проходження практики з текстотворення в Міжнародному інституті освіти, культури та зв'язків з діаспорою.</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Мета навчальної дисципліни – ознайомити студентів зі 1) статусом та функціями мов в інституціях ЄС та в державах-членах, 2) з багатокультурністю, мультилінгвізмом та плюрилінгвізмом індивіда, 3) з перспективами розвитку багатомовності та плюрилінгвізму в ЄС, 4) з євроінтеграційними документами України, зокрема євроінтеграційними мовними законами; 5) з інституціями України, які формують курс України до ЄС, 6) з дослідженнями юридичного, культурномовного та освітнього вимірів багатомовності та мовної політики ЄС. Отримані результати є передумовою для написання експертних текстів на євроінтеграційну тематику (на заняттях дисципліни «Створення текстового контенту з проблем взаємодії мови та суспільства»).</p> <p>Основні цілі дисципліни:</p> <p>1) набуття знань про ЄС, зокрема про передумови виникнення та основні етапи формування, про банк офіційних, регіональних та міноритарних мов ЄС, роль англійської мови, про особливості мовних політик у державах-членах, роль мовного законодавства, терміносистему документів ЄС, про принцип мультилінгвізму як можливість співтовариств, інститутів володіти більше, ніж однією мовою та про плюрилінгвізм особи (рідна мова плюс дві іноземні) як здатність вивчати інші мови й застосовувати їх в повсякденному житті;</p> <p>2) використання теоретичних та практичних знань про історію, мовну політику ЄС для інтегрування українських студентів в освітнє та наукове</p>

	<p>середовище держав ЄС і використання терміносистеми ЄС;</p> <p>3) імплементація європейських стандартів у наукову, професійну та культурну діяльність магістра ОП «Прикладна лінгвістика» в Україні;</p> <p>4) розкриття перспектив майбутньої мовної політики ЄС.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>1. Основна</p> <p><i>Амельченко Н.</i> Цінності об'єднаної Європи. «Лабораторія законодавчих ініціатив», 2013. https://parlament.org.ua/upload/docs/European_Values.pdf</p> <p><i>Багатомовна Європа: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі.</i> – К. : Ленвіт, 2012.</p> <p><i>Бабкін В. О.</i> Сучасна теорія мультикультуралізму і її практична реалізація в Німеччині: цінності, процеси, тенденції. К., 2021.</p> <p><i>Бестерс-Дільгер Ю.</i> Мовна політика України на тлі європейського та пострадянського досвіду. Наукові записки НаУКМА. Том 137. Філологічні науки(Мовознавство).2012р. https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/092529c7-243d-48e1-8baa-9ae0a17f883d/content</p> <p><i>Гідора А. Л.</i> Терміносистема правових актів ЄС (на матеріалі англійської, німецької, французької та української мов). Дис.... канд філол. Наук. Одеса. 2017.</p> <p><i>Гладяк Т.</i> Європейська ідентичність у документах Євросоюзу. - http://www.lnu.edu.ua/personal/mdlviv/visnyk/15/identycznistj.html</p> <p><i>М. Гримич.</i> Мовна ідентичність українців Бразилії : історія досліджень// http://archive.ndiu.org.ua/fulltext.html?id=2199</p> <p>Етнополітика Румунії, Словаччини , Швеції та Хорватії. Аналіз законодавства та практики. http://prismua.org/wp-content/uploads/2022/01/Ethno_.pdf</p> <p><i>Калиновський Б.В., Бугайко Ю.О.</i> Вплив європейської правничої термінології на українську законодавчу терміносистему. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління: електронне наукове видання: збірник. 2019. № 4 (6). Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. С. 86-100</p> <p><i>Косович О. В.</i> Мовна політика держав-лідерів Європейського Союзу та перспективи її розвитку//Вчені записки ТНУ імені Вернадського. Серія філологія. Журналістика. Спецвипуск 2022року. http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/spec_2022/9.pdf</p> <p><i>Кулик В.</i> Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України. К., 2021</p> <p><i>Левчук П.</i> Мовна політика в країнах Європейського Союзу та Україна: аналіз та приклади добрих практик// Мова: класичне-модерне_ постмодерне: збірник наукових праць. 2016. Вип 2. с. 91-102.</p> <p><i>Мацюк Г.</i> Розвиток теорії сучасної соціолінгвістики: формування змісту поняття “інституційний мовний менеджмент”. <i>Мова і суспільство</i> / гол. ред. Г. П. Мацюк. Львів, 2014. Вип. 4. С. 12–32.</p> <p><i>Мацюк Г.</i> Статус і функції російської мови в РФ, на пострадянському просторі й у світі// Мовне законодавство і мовна політика: Україна, Європа, світ (Збірник наукових праць). – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. –с. 213-240.</p> <p><i>Мацюк Г. І Митнік.</i> Динаміка комунікативної компетентності фахівця-україніста в контексті вимог сучасного соціокультурного і політичного середовища України і Польщі. Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht = Діалог мов – діалог культур. Україна і світ : IX Міжнародна наукова Інтернет-конференція з україністики (München, 1-4 November 2018 r.). München : LMU, 2019. С. 101–111</p> <p><i>Міжнародні зобов'язання України та Німеччини в контексті європейської мовної політики.</i> Українсько-німецький студентський семінар із соціолінгвістики/ Збірник статей і тез. За ред Г. Мацюк-Львів, 2010</p> <p><i>Микитюк А.</i> Багатомовність , процес розвитку освіти в різних країнах Європи та України. К., 2019.</p> <p><i>Мовне законодавство і мовна політика: Україна, Європа, світ (Збірник наукових праць).</i> – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. –с. 213-240.</p> <p><i>Мозер М.</i> Європейська хартія регіональних або міноритарних мов під час російської війни// Мова і війна : динаміка мовної ситеми і мовна політика. К., 2024. С.190-211..</p> <p><i>Мушкетик Л.</i> Питання мови та освіти у середовищі нацменшин Угорщини// Мова і війна :</p>

динаміка мовної системи і мовна політика. К., 2024.с. 454-476.
Jekeyl F/? re
Роль підручника з іноземної мови у формуванні полікультурної європейської компетентності (на прикладі серії «Polski, krok po kroku»). // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2022р.
http://www.chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/spec_2022/part_2/26.pdf
Ослунд А., Кубілюс А. Відбудова, реформування та вступ України до ЄС. Переклад з англійської. Львів, 2024
Руценко І. Цивілізаційні цінності країн ЄС, Росії, України (на підставі експертного опитування)// Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2020/ №2/ с 72-89.
<http://stmm.in.ua/archive/2020-2/5.php>
Сидоренко С. Україна-лідерка та Україна-двієчниця: як Брюссель оцінює готовність Києва до вступу в ЄС// 7 лютого 2023. Європейська правда.
<https://www.eurointegration.com.ua/articles/2023/02/7/7155643/>
Соціолінгвістика: Інтеграційний напрям досліджень. Навчальна дисципліна : монографія / [Г. Мацюк, О. Горда, А. Чучвара та ін.] ; за ред. Галини Мацюк. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021
Сьох. К. Я. Гультяй М. М. Особливості правничої термінології Європейського Союзу // Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. К., 2022.№6 2022.
<https://intellect.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/233-292-pb.pdf>
Труднощі перекладу: як ЄС знову згадав про «мовне питання» і чому це важливо для України// Європейська правда. 30 вересня 2020р.
<https://www.eurointegration.com.ua/experts/2020/09/30/7114835/>
Чуба Г. Політика мультлінгвізму і нові підходи в лінгводидактиці //Теорія і практивка викладання української мови як іноземної. 2016. Вип 12. с 62-67
Яковлюк І.В. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу: проблеми реалізації//Державне будівництво та місцеве самоврядування. Вип 24. 2012. С 37-50
The Status of Official Languages in the Multilingual European Union//Journal of European Studies №40 (1)

Документи ЄС, РС та законодавство України
Конституція України. 1996. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
Європейська комісія за демократію через право (Венеційська комісія). Україна . Висновок щодо положень Закону про освіту від 5 вересня 2017 року, стосовно використання державної мови та мов меншин , а також інших мов у освіті. 2017//
https://auc.org.ua/sites/default/files/sectors/u-137/veneciyska_komisiya.pdf
Звіт Державної служби України з етнополітики та свободи совісті. К., 2020.
<https://dessa.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/Report-DESS-2020.pdf>
Європейська Хартія регіональних мов або мов меншин від 15. 05. 2003р
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014#Text
Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / пер. Геннадія Друзенка та Світлани Друзенко, за заг. ред. Геннадія Друзенка. – К.: «К.І.С.», 2010.
Третя періодична доповідь України про виконання Європейської хартії регіональних мов або мов меншин (надається у відповідності зі статтею 15 Хартії). К.. 2015
<https://rm.coe.int/16806f0f09>
П'ята періодична доповідь України про виконання рамкової конвенції Ради Європи про захист національних меншин від 25. 09. 2021.
Рекомендація NR (98) 6 Комітету міністрів Ради Європи «Про сучасні мови» від 17 березня 1998р https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_725#Text
Звіт про виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2023рік. <https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/Zvit-pro-vykonannya-Ugody-pro-asotsiatsiyu-mizh-Ukrayinoyu-ta-YEvropejskym-Soyuzom-za-2023-rik.pdf>
Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС» від 2004р.
Закон України «про освіту» 2017.
Закон України Про забезпечення функціонування української мови як державної від

2019р//<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
Закон України Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Від 12. 12. 2022.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>
Закон України «Про корінні народи». 2021р.
Закон України Про національні меншини (спільноти)України від 12. 12. 2022р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20#Text>
Закон України Про національні меншини (спільноти)України від 10.12. 2023
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20#Text>
Закон України Про застосування англійської мови в Україні. Від 28. 06 2024.
<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42201>
Збіжна думка судді Сергія Головатого у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»[справа1-179/2019(4094/19)] (рішення Конституційного суду України від 14 липня 2021року №1-р/2021)
-Річний звіт про стан дотримання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» у 2020 році / Т.Кремінь та ін. – Київ : К.І.С., 2021. – 176 с.
Річний звіт Про стан дотримання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної у 2021 році. Т Кремінь та ін. К.. 2022.
Річний звіт Про стан дотримання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» у 2023 році. Т Кремінь. та ін. К.. 2024
Концепція «Державної цільової національно-культурної програми «Єдність у розмаїтті» на період до 2034 р.», схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 429-р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/429-2023- %D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/429-2023-%D1%80#Text) (дата звернення 03.09.2023)

Інтернет-ресурси про мови та мовну політику в ЄС

European Union. Languages. https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/languages_en
About multilingualism policy. <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/improving-quality/multilingualism/about-multilingualism-policy>
European language initiative. <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/improving-quality/multilingualism/european-language-initiatives>
Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)
<https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/level-descriptions>
Council of Europe. Language Policy Portal. <https://www.coe.int/en/web/language-policy/home>
Platform of resources and references for plurilingual and intercultural education/ /
<https://www.coe.int/en/web/language-policy/platform>
Plurilingual and intercultural education// <https://www.coe.int/en/web/language-policy/plurilingual-education>
Key Data on Teaching Languages at School in Europe. 2023edition/ Publications office of the European Union Luxembourg.// <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e0f69418-d915-11ed-a05c-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>
Sasse L. Milt K. language Policy// European Parliament. Fact Sheetas on European Union. 03 2024 <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/142/language-policy>
European Journal of language Policy. <https://www.liverpooluniversitypress.co.uk/journal/ejlp>
Ethnologies. Language of the World/ Browse the Countries of the World//
<https://www.ethnologue.com/browse/countries>
EUROSTAT. Your key to European statistics. <https://ec.europa.eu/eurostat>
Language equality in the digital age Towards a Human Language Project. Study IP/G/STOA/FWC/2013-001/Lot4/C2 March 2017
https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/598621/EPRS_STU%282017%29598621_EN.pdf
Towards Digital Language Equality: META-FORUM 2022 presents project results and newest release of European Language Grid// <https://european-language-equality.eu/news/>
Briefing. Multilingualism: The language of the European Union//EPRS . European Parliamentary Research Service
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642207/EPRS_BRI\(2019\)642207_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642207/EPRS_BRI(2019)642207_EN.pdf)
WHITE PAPER ON THE FUTURE OF EUROPE. Reflections and scenarios for the EU27 by

2025.https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/white_paper_on_the_future_of_europe_en.pdf

The European Journal of Language Policy. <https://muse.jhu.edu/issue/44307> Volume 13, Issue 1, Spring 2021 Special issue: *Les enjeux du plurilinguisme pour les pratiques scientifiques. Multilingualism in the sciences* Guest editor: Anne-Claude Berthoud

Krastev I. Leonard M/ *The meaning of sovereignty: Ukrainian and European views of Russia's war on Ukraine.* // *European Council on Foreign Relations* [ecfr.eu](https://ecfr.eu/publication/the-meaning-of-sovereignty-ukrainian-and-european-views-of-russias-war-on-ukraine/)

<https://ecfr.eu/publication/the-meaning-of-sovereignty-ukrainian-and-european-views-of-russias-war-on-ukraine/>

Lanvers U. European Union politicians debating European language education policy: Who supports the 1+2 policy? // *European Journal of Language Policy* / 2024.16 91). P.5-26.

https://www.researchgate.net/publication/379706683_European_Union_politicians_debating_European_language_education_policy_Who_supports_the_1_2_policy#fullTextFileContent

Mendez, C, Gazzola, M, Clément-Wilz, L, Triga, V, Mendez, F, Djouvas, C, Charamboulos, A and Bachtler, J. 2022, Research for CULT Committee – The European Union's approach to multilingualism in its own communications policy, European Parliament, Policy Department for Structural and Cohesion Policies, Brussels, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699648/IPOL_STU\(2022\)699648_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699648/IPOL_STU(2022)699648_EN.pdf)

Інтернет-ресурси про євроінтеграційний курс України, питання мовної політики та мовного законодавства

Державна служба України з етнополітики (ДЕЕС)

Європейська інтеграція України // Урядовий портал.

<https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/priorytety-uriadu/yevropeiska-intehratsiia-ukrainy>

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу: <https://comeuroint.rada.gov.ua/>

Офіційний вебпортал Верховної Ради України:

https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/244963.html

Програма інтеграції України до Європейського Союзу // Верховна Рада України.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001100-00#Text>

Посібники та підручники

Антонюк Н. Основи європеїстики : посібник / Н. Антонюк, М. Мальська. – Львів, 2014.

Антонюк Н. В. Теоретичні основи країнознавства : підручник / Н. В. Антонюк, М. П.

Мальська, Ю. С. Занько, Н. М. Ганич. – Київ : Знання, 2011 – 326 с.

Європейський мультилінгвізм та англійська мова : хрестоматія / ред. кол.: А. І. Анісімова, І. С. Попова. – Д. : ЛІРА, 2016. – 211

Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина І. – Дніпро: СПД, 2020.

Хрестоматія з теорії мультикультуралізму: навч. посібник / упоряд. С. В. Бережна, М. В. Луценко. — ХНПУ імені Г. С. Сковороди. — Харків, 2016.

Культурна політика Європейського Союзу. Хрестоматія : навч. посіб. / Упорядники: Кеда М. К., Соломенна Т. В. Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2022. 468 с

Масенко Л. Нариси із соціолінгвістики. К., 2010.

Мацюк Г. Прикладна соціолінгвістика. Питання мовної політики. Львів, 2009.

Право Європейського Союзу. Підручник. За ред Р. А Петрова-Харків, «Право», 2019.

Цимбал Н. А. Прикладна лінгвістика: навчальний посібник/ МОН України, Уманський держ. пед. ун.-т. імені Павла Тичини/ упорядник: Н. А. Цимбал. – Умань: Візаві, 2019. – 106 с

Alan Davis 2007. An Introduction to Applied Linguistics/ From Practice to Theory/ Second Edition/ Edinburg University Press. 2007

An Introduction to Applied Linguistics/ Third edition Edited by Norbert Schmitt and Michael P.H. Rodgers 2020. by Routledge <https://gustavorubinoernesto.com/wp-content/uploads/2023/03/Norbert-Schmitt-Michael-P.-H.-Rodgers-An-Introduction-to-Applied-Linguistics-2020.pdf>

The Cambridge Handbook of Sociolinguistics. Ed. by Rajend Mesthrie. Cambridge University press. 2011.

Словники

Concise Encyclopedia of Sociolinguistics [Електронний ресурс] / ed. Mesthrie Rajend. – 2001.

– Режим доступу : <https://eric.ed.gov/?id=ED462852>
Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of Language. – Cambridge, 1992.
Skudrzykowska A., Urban K. Mały słownik terminów z zakresu socjolingwistyki i pragmatyki językowej. – Kraków; Warszawa, 2000.
The Languages of the World. New Edition. – London; New York, 1995.
The World Major Languages / Ed. by Bernard Comrie. – London; New York, 1991.
Trudgill P. A Glossary of Sociolinguistics. – Edinburgh University Press, 2003.
Trudgill P. Introducing language and society. – Penguin, 1992.
Левіцький Ю. Мови світу. Енциклопедичний словник. Львів, 1998.
Норман Дейвіс. Європа. Історія. Переклав з англійської Петро Тарашук. Вид. друге. Київ, Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001.-1463с
https://chtyvo.org.ua/authors/Deivis_Norman/Yevropa_Istoriia/
Рада Європи. Глосарій. <https://www.coe.int/uk/web/compass/glossary>
Міжнародна термінологія у сфері міграції. Українсько-англійський тлумачний словник. К., 2015. https://iom.org.ua/sites/default/files/iom_migration_glossary_color_block_press.pdf

2. Додаткова література

Арендт Х. Джерела тоталітаризму. Київ, 2002.
Беліцер Н. Регіональна ідентичність і регіональний сепаратизм у сучасній Європі. - <http://www.ucipr.kiev.ua/publications/regionalna-identichnist-i-regionalnii-separatizm-u-suchasnii-evropi>
Браніцька Т., Каценко Н., Кухар І. Культурна дипломатія як спосіб комунікації в інтересах національної безпеки України .Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. К., 2021.№4 2021
Гуус Укстра та Кутлай Йагмур . Європейські інституції, що сприяють розвитку мультилінгвізму та плюрилінгвізму// Європейський мультилінгвізм та англійська мова : хрестоматія / ред. кол.: А. І. Анісімова, І. С. Попова. – Д. : ЛІРА, 2016. –
Дейвіс Норман. Європа. Історія. Переклав з англійської Петро Тарашук. Вид. друге. Київ, Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001.-1463с
https://chtyvo.org.ua/authors/Deivis_Norman/Yevropa_Istoriia/
Кісс Н., Цар І. Кримські татари в умовах війни й вимушеної міграції: мовна політика та мовна поведінка. Мова і війна : динаміка мовної системи і мовна політика. К., 2024.с. 229-266.
Мацюк Г. Соціолінгвістика як інтеграційний напрям досліджень в умовах сучасної парадигми: міжнародний досвід й українська перспектива. *Наукові записки НаУКМ.* Філологічні науки (Мовознавство). Київ, 2012. Т. 137. С. 28–34.
Мацюк Г. Сучасна соціолінгвістика: тенденції в розвитку теорії і завдання// Мова та суспільство. 2010. №1. с 5-20.
Мацюк Г. Образ мови в суспільстві: методологія конструювання в науковому дискурсі Я. Б. Рудницького (1910–1995). *На сторожі слова* : зб. наук. праць на пошану професора Василя Грещука. Івано-Франківськ, 2019. С. 203–213.
Мова і війна: динаміка мовної системи і мовна політика.К., 2024.
How many languages are ther in the world// Ethnologue. Language of the World. <https://www.ethnologue.com/guides/how-many-languages>)
What countries have the most Languages?//).Ethnologue. Language of the World <https://www.ethnologue.com/guides/countries-most-languages>).
What continent s have the most sndigenous languages?// Ethnologue. Language of the World. <https://www.ethnologue.com/guides/continents-most-indigenous-languages>
*Gary F. Simons.M. Pal Lewis.*The worl’s languages in crisis.A 20-year update.Published online:28 November 2013. <https://benjamins.com/catalog/slcs.142.01sim>)
Matsyuk H. A new role for Sociolinguistics in the hierarchy of Linguistics disciplines (the experience of Ukraine) // Езикова та политика на Европейския съюз и европейското университетско пространство. В *Matsyuk H.* Marking Ukrainiane’s public space as interaction of language and ideology: past and present // Name and Naming. Sacred and Profane in Onomastics. – Baja Mare, 2017. – P. 889-900.
Matsyuk H. Urban Street Names as a Marker of Language /Authority Interaction in Ukraine: Soviet (1922–1991) and Post-Soviet Periods (1991–2011) //Names in daily life. BIBLIOTECA

	<p>TÈCNICA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA. № 11. – Barselona, 2014. – P. 361–369. лико Търново, 5–7 октомври 2005 г. – Велико Търново, 2006. – Т. 2. – С. 217–230. <i>Snyder, Timothy.</i> (2022, April 08). <i>Russia's genocide handbook. The evidence of atrocity and of intent mounts.</i> Thinking about... URL: https://snyder.substack.com/p/russias-genocide-handbook?s=r <i>Grabias S.</i> Język w zachowaniach społecznych. – Lublin, 2003. <i>Herdina, P. and Jessner, U.</i> (2002) <i>A Dynamic Model of Multilingualism: Perspectives of Change in Psycholinguistics.</i> Clevedon: Multilingual Matters <i>Kivisto, Peter.</i> 2006. <i>Multiculturalism in a global society.</i> 2d ed. Malden, MA: Blackwell <i>Koopmans, Ruud.</i> 2013. <i>Multiculturalism and immigration: A contested field in cross-national comparison.</i> Annual Review of Sociology 39:147–169</p>
Тривалість курсу	Один семестр (1-й)
Обсяг курсу	Загальний обсяг – 90 годин, зокрема 32 години аудиторних, з них - 16 годин лекційних, 16 практичних, 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Прослухавши курс, студент буде</p> <p>знати: етапи формування та розвитку ЄС, структуру, демографію, банк мов (офіційних, мов меншин, іноземних мов та ін.), принципи мовної політики ЄС як наднаціональної організації, мовні політики держав-членів, збереження лінгвістичного різноманіття загальноєвропейського співтовариства, про забезпечення рівноправності мов, сприяння вивченню іноземних мов (за схемою одна рідна і мінімум дві іноземні), про базові знання е- демократії, полікультурної комунікації, виконання завдань України на шляху до ЄС;</p> <p>вміти: використовувати знання про ЄС у видах своєї публічної діяльності (наукової та професійної, громадської), володіти новим термінологічним апаратом, зафіксованим у документах ЄС, користуватися сайтами та освітніми і науковими ресурсами ЄС, пропагувати принципи взаємоповаги, політкоректності у власному професійному середовищі, враховувати отримані знання і навички для створення контенту про взаємодію мови та суспільства в ЄС та шлях України до ЄС зокрема, виявляти дискусійні питання щодо реалізації принципів мультилінгвізму, формування пан'європейської ідентичності та ін. брати участь у проектній командній роботі з метою створення експертних текстів про багатомовність та мовну політику ЄС та шлях України до ЄС в умовах російсько-української війни.</p> <p><u>Загальні компетентності:</u> ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної</p>

	<p>діяльності).</p> <p>ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні;</p> <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації «Прикладна лінгвістика» для вирішення професійних завдань.</p> <p>ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>ФК 10. Здатність виявляти імпліцитні (приховані) наміри мовця (адресанта, автора тексту, наративу) і відповідні комунікативні смисли їх утілення.</p> <p>ФК 11. Здатність оцінювати мовні явища з позиції мовного законодавства.</p> <p><u>Програмні результати навчання:</u></p> <p>ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.</p> <p>ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p> <p>ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>ПРН 17. Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН 19. Володіти методами, методиками і прийомами аналізу текстів (дискурсів, наративів) з метою виявлення імпліцитних (прихованих) намірів їх авторів.</p> <p>ПРН 20. Оцінювати мовні явища з позиції мовного законодавства.</p>
Ключові слова	Мова як код, мовна політика, ЄС як наднаціональна організація, мовна політика країн-членів ЄС, багатомовність, плюрилінгвізм, Україна на шляху до ЄС, мовна політика в Україні, євроінтеграційне мовне законодавство
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Базові знання з фахових лінгвістичних дисциплін. Курс пов'язаний з дисципліною «Іноземна мова за професійним спрямуванням».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Методи навчання традиційні та інноваційні -за типом пізнавальної діяльності, це пояснювально-ілюстративний, проблемне викладання, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький методи; -за дидактичними завданнями, це словесні – лекція, евристична бесіда, дискусія; наочні – ілюстрація, демонстрація; практичні – робота з текстом, доповіді, презентації, конференція; -інноваційні методи: проектно-дослідницький (для підготовки

	колективного проекту), метод кейсів, дискусії, дебати, гостьові лекції запрошених дослідників багатомовності та мовної політики ЄС.
Необхідне обладнання	Проектор, екран, ноутбук, доступ до інтернету.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Студент отримує бали, набрані під час поточного опитування, самостійної роботи (за вивчення нової літератури та за участь у виконанні індивідуальних завдань під час командної роботи над проектом) та під час контрольних замірів (модулі). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях і активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізньєнь на заняття.</p> <p><i>Оцінювання знань студента</i> під час практичних занять, самостійної роботи (коли працює над новою літературою та виконує індивідуальні завдання для командної роботи над проектом) та опитування на контрольних замірах (модулях) проводиться за критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> -розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології аналізу питань, ступінь засвоєння фактичного матеріалу, історичного, культурного та законодавчого про ЄС, ознайомлення з рекомендованою для самостійної роботи, для практичних завдань та модулів літературою; -логіка, структура, стиль викладу матеріалу в доповіді та презентації на онлайн конференції; -командна робота над висвітленням проекту про євроінтеграційний курс України з перспективи мовного законодавства (підготовка онлайн-конференції); -вміння обґрунтовувати свою думку, узагальнювати та систематизувати матеріал, робити висновки щодо дискусійних питань курсу. <p><i>Оцінювання</i> проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Робота на практичних заняттях</u>: за усні відповіді 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 40 (8 занять, максимально по 5 балів за практичне). 5 балів – студент повною мірою володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його викладає під час усних відповідей та виконання письмових практичних завдань, послідовно наводить правильні приклади; 3-4 бали – студент володіє навчальним матеріалом на достатньому рівні, розуміє і викладає його основний зміст під час усних відповідей та виконання письмових практичних завдань, однак недостатньо впевнено аргументує, допускає окремі несуттєві неточності та незначні помилки; 1-2 бали – студент засвоїв навчальний матеріал фрагментарно, поверхово, не може аргументувати та навести власний ілюстративний матеріал під час усних відповідей та виконання письмових практичних завдань, допускає суттєві неточності та помилки; 0 балів – студент не володіє навчальним матеріалом, не може викласти зміст питань теми під час усних відповідей; не виконав письмові практичні завдання. <p>-<u>Модульні контрольні роботи</u>: відповіді на питання двох модулів 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20 (по 10 балів за модуль).</p> <p>-<u>Самостійна робота студента</u>: 40% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 40: максимально 10 балів за <u>прочитану наукову літературу</u>.</p> <p>9-10 балів – відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, правильно, обґрунтовано, логічно, які містять аналіз і</p>

	<p>систематизацію, аргументовані висновки; 7-8 балів – відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу; виявлено знання і розуміння основних положень навчальної дисципліни; 5-6 балів – відповіді, в яких основні положення навчального матеріалу відтворено на рівні заучування без достатнього його розуміння; 3-4 бали – погане володіння навчальним матеріалом, лише часткові відповіді на питання; відсутність чіткого і логічного формулювання основних понять; 1-2 бали – студент не засвоїв навчальний матеріал, має віддалене уявлення про те, що його запитують; 0 балів – студент не відповів на запитання.</p> <p>30 балів - <u>за командну роботу над навчальним проєктом</u> (доповіді та презентації для онлайн-конференції про євроінтеграційний курс України). Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Академічна доброчесність: Відповідно до статті 42 закону України «Про освіту» під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності учасники освітнього процесу керуються етичними принципами і правилами, які визначає Закон. Очікується, що наукові доповіді студентів будуть їх оригінальними дослідженнями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідуватимуть лекції і практичні заняття курсу. Студенти повинні дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>
<p>Теми рефератів до заліку (на вибір) і питання на залік</p>	<p>Командна робота магістрів над навчальними проєктами. Доповіді і презентації на конференцію «Vivat Academia» (2025) Теми (на вибір студентів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Україна на шляху до Європейського Союзу: опитувальник ЄС, проєкт закону №10288 і суспільна дискусія про функції державної мови та мов національних меншин». (Questionnaire Information requested by the European Commission to the Government of Ukraine for the preparation of the Opinion on the application of Ukraine for membership of the European Union https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/ukraine_questionnaire_part_i_1.pdf g (P 9) UKRAINE’S ANSWERS to the EU Questionnaire on the Application for Membership. Part1/Volume 1/ https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/ukraine_questionnaire_part_1_vol_1.pdf) Ukraine’s answers to the EU Questionnaire on the Application for Membership/Part I Vol/II https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/ukraine_questionnaire_part_1_vol_2.pdf/ UKRAINE’S ANSWERS to the EU Questionnaire on the Application for Membership/ Part, 1. Volume II. https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/ukraine_questionnaire_part_1_vol_2.pdf) 2. «Підхід ЄС як наднаціональної організації до мультилінгвізму»

(Mendez, C, Gazzola, M, Clément-Wilz, L, Triga, V, Mendez, F, Djouvas, C, Charamboulos, A and Bachtler, J. 2022, Research for CULT Committee – The European Union’s approach to multilingualism in its own communications policy, European Parliament, Policy Department for Structural and Cohesion Policies, Brussels, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699648/IPOL_STU\(2022\)699648_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699648/IPOL_STU(2022)699648_EN.pdf) (p. 287-308)

3. «Європейська інтеграція України й нові завдання для лінгвістів-експертів з питань взаємодії мови та суспільства»

Теми доповідей і презентацій:

1-й проєкт

Опитувальник ЄС, проєкт Закону України №10288 про зміни до деяких законів України. Суспільна дискусія про функції державної мови та мов меншин. Чому ці питання актуальні?

Опитувальник ЄС про інтеграцію ромської меншини в суспільне життя України і Ромська Стратегія до 2030 року.

Освітній процес мовами національних меншин: характеристика за опитувальником ЄС і в дослідженнях лінгводидактів.

Тема расизму і ксенофобії в опитувальнику ЄС. У чому зв’язок з мовами?

Питання про угорську мову в опитувальнику ЄС

2-й проєкт

Зобов’язання щодо багатомовності в ЄС

Багатомовність в комунікаційній політиці ЄС

Мовні режими інституцій

Багатомовне спілкування в цифровій сфері

Прикладні аспекти дослідження мультилінгвізму ЄС

3-й проєкт

Гармонізація законодавства України як умова членства в ЄС.

Термінологічні проблеми

Європейська хартія регіональних і міноритарних мов: труднощі комунікації України з Радою Європи

Мови корінних народів України: кримськотатарська мова

Національні спільнота «роми України»: суспільно-політичний, історико-культурний та мовний аспекти.

Функції мов меншин Румунії, Словаччини, Швеції та Хорватії . Чому це приклади для удосконалення національного законодавства та етнополітики в Україні

Питання до модульних контрольних робіт.

1. Багатомовні простори світу.

2. Європа: поняття географічне і політичне.

3. Мова як цінність ЄС.

4. Мовна політика держав-членів ЄС: унітарних та федеративних.

5. Мовна політика ЄС як наднаціональної організації.

6. Плюрилінгвізм особи в країнах-членах ЄС.

7. Офіційні мови ЄС.

8. Міноритарні/регіональні мови у державах-членах ЄС.

9. Майбутнє багатомовності ЄС.

10. Поняття про цифрову багатомовність в ЄС.

11. Відповіді Україні в опитувальнику ЄС про мови меншин.

12. Державна служба України з етнополітики та свободи совісті: функції ,

	<p>діяльність.</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Євроінтеграційний портал. 14. Євроінтеграційне мовне законодавство в Україні. 15. Мови корінних народів в Україні. 16. Диференціація мов у Законі України «Про освіту» (2017). 16. Збереження функцій ромської мови. 17. Робота над відродженням функцій кримсько- татарської мови. 18. Опитування про Україну в ЄС (липень 2024).
Опитування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год.	Термін виконання
МОДУЛЬ I. Багатомовний світ: теорія і практика					
1 т. 2 год.	<p>Тема 1. Актуальність дисципліни для підготовки фахівця з текстотворення та лінгвоекспертології</p> <ol style="list-style-type: none"> Багатомовність і мовна політика в ЄС як навчальна дисципліна: мета, завдання, компетентності та навчальні результати. Структура курсу , основна та додаткова література, теми та зміст лекційних завдань. Самостійна робота у підготовці до лекцій та практичних. Багатомовність і мовна політика ЄС в парадигмі соціолінгвістики та міждисциплінарності: висвітлення <i>статусу і функцій мов</i> з площини соціолінгвістики, соціології мови, політології, європеїстики, міжнародних відносин. Знання і навички аналізу мовної політики в ЄС як нові передумови для створення експертного дискурсу про мову та суспільство в Україні під час руху в ЄС. Курс України в ЄС: онлайн опитування європейців напередодні (травень 2024р, 15 країн- Болгарія, Чехія, Естонія, Франція , 	Лекція	<p><i>Мацюк Г., Горда О., Чучвара О.</i> Соціолінгвістика: інтеграційний науковий напрям та навчальна дисципліна/за ред Г. Мацюк. Львів. 2021.</p> <p><i>Grabias S.</i> Język w zachowaniach społecznych. – Lublin, 2003.</p> <p><i>The Cambridge Handbook of Sociolinguistics.</i> Ed. by Rajend Mesthrie. Cambridge University press.2011</p> <p>Кулик В. Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України. - К.. 2021</p> <p>Мацюк Г. Соціолінгвістика як інтеграційний напрям досліджень в умовах сучасної парадигми: міжнародний досвід й українська перспектива. <i>Наукові записки НаУКМ. Філологічні науки (Мовознавство).</i> Київ, 2012. Т. 137. С. 28–34.</p> <p>Норман Дейвіс. Європа. Історія. Переклав з англійської Петро Тарашук. Вид. друге. Київ,</p>	<p>4 год.</p> <p>Ознайомитися з ресурсами ЄС для вивчення питань курсу:</p> <p>European Union. Languages. https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/languages_en</p> <p>About multilingualism policy. https://education.ec.europa.eu/focus-topics/improving-quality/multilingualism/about-multilingualism-policy</p> <p>European language initiative. https://education.ec.europa.eu/focus-topics/improving-quality/multilingualism/european-language-initiatives</p> <p>Common European Framework of Reference for Languages(CEFR)</p>	1 т.

	<p>Велика Британія, Німеччина, Греція, Італія, Польща. Португалія, Нідерланди. Іспанія, Швеція, Швейцарія та Україна) офіційного стартування переговорів про вступ України до ЄС 25 червня 2024р.</p>		<p>Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001.- 1463.https://chtyvo.org.ua/authors/Deivis_Norman/Yevropa_Istoriia Турчин А. І. Деркач Г. С. Мультилінгвальний аспект мовної політики Європейського Союзу// Франкофонія в умовах глобалізації і полікультурності світу: збірник IV Міжнародної науково- практичної конференції (28 квітня 2023р)- Тернопіль, 2023. С 64-67. Ємець М. Серед європейців розходяться думки щодо того, чи «гарна ідея» приймати Україну до ЄС//3 липня 2024. Європейська правда. https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/07/3/7189414/ Чотири з семи кроків виконані- Єврокомісія оцінює готовність України до переговорів про вступ до ЄС.// 7 листопада 2023. Радіо Свобода.</p>	<p>https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/level-descriptions <i>Council of Europe. Language Policy Portal.</i> https://www.coe.int/en/web/language-policy/home <i>Platform of resources and references for plurilingual and intercultural education</i>//https://www.coe.int/en/web/platform-plurilingual-intercultural-language-education/home <i>European Journal of language Policy.</i> https://www.liverpooluniversitypress.co.uk/journal/ejlp</p>	
2 т. 2 год.	<p>Тема 1. Як вивчати проблематику курсу? Фрагмент: мови, цінності ЄС і питання мовної політики в ЄС 1. Договір про Європейський Союз і статті про цінності ЄС Базові європейські цінності і їх правове забезпечення Як формувалися цінності ЄС? Економічна та політична інтеграція в Європі і вироблення ціннісних засад ЄС 2. Тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму. Які інституції ЄС сприяють розвитку мультилінгвізму та плюрилінгвізму? Тримовна</p>	Практичне заняття	<p>Див.Розділ1 <i>Спільні положення в: Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / пер. Геннадія Друзенка та Світлани Друзенко, за заг. ред. Геннадія Друзенка. – К.: «К.І.С.», 2010.с 35-39)</i> <i>Руценко І. Цивілізаційні цінності країн ЄС, Росії, України (на підставі експертного опитування)// Соціологія: теорія, методи , маркетинг. 2020/ №2/ с 72-89.</i> http://stmm.in.ua/archive/2020-2/5.php</p>	4 год. Опрацювати: Амельченко Н. Цінності об'єднаної Європи. «Лабораторія законодавчих ініціатив», 2013. https://parlament.org.ua/upload/docs/European_Values.pdf Європейський мультилінгвізм та англійська мова : хрестоматія / ред.	2 т.

	<p>формула й плюрилінгвізм індивіда.</p> <p>3.Експертне опитування про цивілізаційні цінності країн ЄС, Росії та України в 2020р. <i>Чи релевантні результати сьогодні?</i></p> <p>4.Що потрібно знати про тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі? Див. проект Багатомовна Європа.</p> <p>5.Як вивчати проблему «багатомовність і мовна політика ЄС»? Який підхід/підходи застосувати?</p>		<p>Багатомовна Європа: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі. – К. : Ленвіт, 2012</p>	<p>кол.: А. І. Анісімова, І. С. Попова. – Д. : ЛІРА, 2016. – 211 с.</p> <p><i>Krastev I. Leonard M/The meaning of sovereignt: Ukrainian and European views of Russia's war on Ukraine//European council on Foreign Relations ecf.eu.</i></p> <p>https://ecfr.eu/publication/the-meaning-of-sovereignty-ukrainian-and-european-views-of-russias-war-on-ukraine/</p>	
<p>3 т. 2 год.</p>	<p>Тема 2. Багатомовний світ в умовах глобалізації. Конструювання мовних політик</p> <p>1.Політична культура як передумова аналізу: структура, досвід, цінності та ідеали. Мова як цінність: багатомовність як єдність у різноманітності.</p> <p>2.Політичні актори: планування статусу, планування корпусу.</p> <p>2.Типи мовних політик щодо багатомовності Толерування багатомовності</p> <p>3.Багатомовні держави. Вибір мовної політики</p> <p>4. Категорійна база для аналізу моделей мовних політик.</p> <p>5. Європа: категорія географічна і політична. Унітарні та федеративні держави.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Кулик В. Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України.-К.. 2021.</p> <p>Сіярто анонсував створення робочої групи щодо наслідків закону про освіту для угорської меншини Радіо свобода, 27 січня 2021р. https://www.radiosvoboda.org/a/news-siyarto-zakon-pro-osvitu-uhorska-menshyina/31071717.html</p> <p>An interruption of the EU population growth in 2020 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/b/demography/bloc-1a.html?lang=en</p> <p>Legislation in an EU context// Utrecht Centre for Regulation and Enforcement in Europe https://www.uu.nl/en/research/utrecht-centre-for-regulation-and-enforcement-</p>	<p>4 год.</p> <p>Опрацювати: Кулик В. Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України.-К.. 2021. Рада Європи. Глосарій. https://www.coe.int/uk/web/compass/glossary</p> <p>Sasse L. Milt K. language Policy// European Parliament. Fact Sheetas on European Union. 03 2024 https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/142/language-policy</p> <p>Мовне законодавство і</p>	<p>3 т.</p>

				in-europe/research/legislation-in-an-eu-context). Право Європейського Союзу. Підручник. /За ред Р. А Петрова-Харків, «Право», 2019.-4 42 с.	мовна політика: Україна, Європа, світ (Збірник наукових праць). – К., 2019.	
4 т. 2 год.	Тема 2. Багатомовний світ і Україна 1. Кількісні показники багатомовності: ЄС, Африка, Азія, Північна та Південна Америки 2. Мультилінгвізм в Європі і статус та функції англійської мови. 3. Кількісні показники багатомовності в Україні: одномовність, двомовність, багатомовність 4. Про що говорять соціологічні опитування за 2022-24рр.?	Практичне заняття	Рушенко І. Цивілізаційні цінності країн ЄС, Росії, України (на підставі експертного опитування)// <i>Соціологія: теорія, методи , маркетинг. 2020/ №2/ с 72-89.</i> http://stmm.in.ua/archive/2020-2/5.php <i>Багатомовна Європа: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі.</i> – К. : Ленвіт, 2012. С.9-12) Європейський мультилінгвізм та англійська мова : хрестоматія / ред. кол.: А. І. Анісімова, І. С. Попова. – Д. : ЛІРА, 2016. – 211 с. ISBN 978-966-383-759-8 http://dimtegu.tsu.ge/doc/03.pdf с 5-10, 20-24). <i>Мацюк Г. Статус і функції російської мови в РФ, на пострадянському просторі й у світі// Мовне законодавство і мовна політика: Україна, Європа, світ (Збірник наукових праць).</i> – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. –с. 213-240.	4 год. Опрацювати довідкові джерела про кількісні та якісні показники багатомовності <i>Concise Encyclopedia of Languages of the world/ Ed. Keit Brown, Sarah Ogilvie. Amsterdam, Boston, Heidelberg, London, New York, Oxford, Paris, San Diego, San Francisco, Singapore, Sydney, Tokyo, ELSEVIER, 2009. с 390)</i> <i>EUROSTAT. Your key to European statistics.</i> https://ec.europa.eu/eurostat Закон України Про застосування англійської мови в Україні. Від 4.06 2024.	4 т.	
5 т. 2 год.	Тема 3. Чинники , які впливають на формування політики щодо мов у багатомовному світі 1.Дотримання мовних прав. Захист слабшого - мовних меншин.	Лекція	Кулик. Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України.-К.. 2021. Європейський мультилінгвізм та англійська мова : хрестоматія / ред.	4 год. Опрацювати питання про те, як держави уникають мовних конфліктів:	5 т.	

	<p>2. Функції англійської мови</p> <p>3. Наявність багатомовних просторів</p> <p>4. Міжнародні організації, які формують пропозиції щодо мовних політик: ЄС, Рада Європи, Генеральна асамблея ООН, Рада безпеки ООН, Конференція ООН з торгівлі та розвитку</p> <p>5. Мовні конфлікти</p> <p>6. Мовне законодавство і національні меншини в Україні.</p>		<p>кол.: А. І. Анісімова, І. С. Попова. – Д. : ЛІРА, 2016. – 211 с. ISBN 978-966-383-759-8</p> <p>http://dimtegu.tsu.ge/doc/03.pdf с 5-10, 20-24).</p> <p>OPINION ON THE LAW ON NATIONAL MINORITIES (COMMUNITIES) Adopted by the Venice Commission at its 135 th Plenary Session (Venice, 9-10 June 2023)// https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2023)021-e -CDL-AD(2023)021-e</p> <p>Україна - Висновок щодо Закону про національні меншини (громади), ухвалений Венеціанською комісією на 135-му пленарному засіданні (Венеція, 9-10 червня 2023 р.) -23 грудня 2022р. МЗС Румунії висловило «жаль» через закон про нацменшини, ухвалений в Україні//https://www.radiosvoboda.org/a/news-mzs-rumuniia-zakon-pro-natsmenshyny/32189702.html</p> <p>-5 січня 2023. Президент Румунії повідомив Зеленському про «занепокоєння» через закон про нацменшини// https://www.radiosvoboda.org/a/news-rumuniia-zelenskyi-natsmneshyny/32209506.html</p>	<p><i>Етнополітика</i> Румунії, Словаччини, Швеції та Хорватії. Аналіз законодавства і практики. http://prismua.org/wp-content/uploads/2022/01/Ethno.pdf</p> <p>Sasse L. Culture//Fact Sheets on European Union/ European Parliament.03/ 2024/ https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/137/culture</p> <p>Sasse L. Milt K. Education and vocational training.//Sheets on European Union/ European Parliament 03.2024. https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/139/education-and-vocational-training</p>	
6 т. 2 год.	<p>Тема 3. Теоретична база для вивчення багатомовності</p> <p>1). Наукові дослідження багатомовної Європи: питання про тенденції політики і практики</p>	Практичне заняття	<p><i>Concise Encyclopedia of Languages of the world/ Ed. Keit Brown, Sarah Ogilvie. Amsterdam, Boston, Heidelberg, London, New York, Oxford, Paris, San Diego, San Francisco, Singapore,</i></p>	4 год. Опрацювати питання багатомовності в РФ і	6 т.

	<p>мультилінгвізму.</p> <p>2). Де Сваан і Роберт Філіпсон. Дискусії про трактування багатомовності і ролі англійської мови в сучасному світі. Аргументи за і проти.</p> <p>3) Soft Power: The Means to Success in World Politics – Joseph S. Nye, Jr. Chapter 4 - Wielding Soft Power https://www.belfercenter.org/sites/default/files/legacy/files/joe_nye_wielding_soft_power.pdf</p> <p>4) Джозеф Най: «Якщо у сусідів України різне бачення політики, досить важко підібрати шлях, який зацікавить всіх». Стенограма дискусії з Джозефом Наєм, всесвітньо відомим політологом, почесним професором Гарвардського університету, автором світового бестселеру «М'яка сила» https://web.archive.org/web/20131212131743/http://iw.p.org.ua/ukr/public/340.html</p>		<p><i>Sydney, Tokyo, ELSEVIER, 2009</i></p> <p>Ethnologies. Language of the World/ Browse the Countries of the World// https://www.ethnologue.com/browse/countries).</p> <p><i>Кулик В.</i> Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України. Київ. ДУХ І ЛІТЕРА., 2021.- 312с.</p> <p>Багатомовна Європа: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі. – К. : Левіт, 2012</p> <p>Хрестоматія з теорії мультикультуралізму: навч. посібник / упоряд. С. В. Бережна, М. В. Луценко. — ХНПУ імені Г. С. Сковороди. — Харків, 2016.</p> <p><i>The Cambridge Handbook of Language Policy</i>. Edited by Bernard Spolsky, <i>Bar-Ilan University, Israel</i> Cambridge University Press 2012</p>	<p>наступальної мовної політики РФ у світі</p> <p><i>Мацюк Г.</i> Статус і функції російської мови в РФ, на пострадянському просторі й у світі// Мовне законодавство і мовна політика: Україна, Європа, світ (Збірник наукових праць). – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. –с. 213-240.</p>	
<p>7 т. 2 год.</p>	<p>Тема 4. Багатомовність як об'єкт політики в державах-членах ЄС</p> <p>1.Мовна політика як наукове поняття</p> <p>2. Формування змісту категорії:</p> <p> Типи мовних політик щодо багатомовності.</p> <p> Вибір мовної політики держави.</p> <p> Чинники, які зумовлюють вибір мовних політик.</p> <p> Придатність мовних політик.</p> <p>3.Хто вивчає?</p>	<p>Лекція</p>	<p><i>Кулик В.</i> Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України. Київ. ДУХ І ЛІТЕРА., 2021.- 312с</p> <p><i>Хартія основних прав Європейського Союзу</i> (Ніцца, 7 грудня 2000).</p> <p>Рекомендація N R (98) 6 Комітету міністрів Ради Європи «Про сучасні мови» від 17 березня 1998р https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_725#Text</p> <p>Право Європейського Союзу.</p>	<p>4 год.</p> <p>Ознайомитися з інформацією сайту та дослідженнями. Порівняти. Написати короткий відгук про дослідження 2012 і 2022р.</p> <p>Рада Європи. Глосарій// https://www.coe.int/uk/web/compass/glossary</p> <p>Багатомовна Європа: тенденції у політиці і</p>	<p>.7 т.</p>

			<p>Підручник /За ред Р. А Петрова-Харків, «Право», 2019</p> <p>Портал мовної політики Ради Європи</p> <p><i>EUROSTAT. Your key to European statistics.</i> https://ec.europa.eu/eurostat</p> <p><i>Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод (ЄКПЛ)</i></p> <p><i>Рекомендація N R (98) 6 Комітету міністрів Ради Європи «Про сучасні мови» від 17 березня 1998р.</i></p> <p><i>Загальноєвропейські компетенції володіння мовами (CEFR)</i></p> <p><i>Європейський мовний портфель(ELP)</i></p>	<p>практиці мультилінгвізму в Європі. – К. : Ленвіт, 2012.</p> <p>Mendez, C, Gazzola, M, Clément-Wilz, L, Triga, V, Mendez, F, Djouvas, C, Charamboulos, A and Bachtler, J. 2022, Research for CULT Committee – The European Union’s approach to multilingualism in its own communications policy, European Parliament, Policy Department for Structural and Cohesion Policies, Brussels, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699648/IPOL_STU(2022)699648_EN.pdf</p>	
8 т. 2 год.	<p>Тема 4. Категорійна база для аналізу багатомовності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статус різних мовних кодів. 2. Демографічні показники. 3. Законодавство. 4. Цінності. Різноманітність як цінність ЄС. 	Практичне заняття	<p>prof. mr. dr. A. (Ton) van den Brink. Legislation in an EU context// Utrecht Centre for Regulation and Enforcement in Europe https://www.uu.nl/en/research/utrecht-centre-for-regulation-and-enforcement-in-europe/research/legislation-in-an-eu-context</p> <p><i>Concise Encycropedia of Languages of the world/ Ed. Keit Brown, Sarah Ogilvie. Amsterdam, Boston, Heidelberg, London, New York, Oxford, Paris, San Diego, San Francisko, Singapore, Sydney, Tokyo, ELSEVIER, 2009. c 390)</i></p> <p>Багатомовна Європа: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в</p>	<p>4 год.</p> <p>Перекласти: prof. mr. dr. A. (Ton) van den Brink. Legislation in an EU context// Utrecht Centre for Regulation and Enforcement in Europe https://www.uu.nl/en/research/utrecht-centre-for-regulation-and-enforcement-in-europe/research/legislation-in-an-eu-context</p>	8 т.

				Європі. – К. : Ленвіт, 2012.		
МОДУЛЬ II. Багатомовність, мовна політика ЄС і Україна						
9 т. 2 год.	<p>Тема 5. ЄС як наднаціональна організація. Правова площина мовної політики щодо багатомовності</p> <p>1.Європейський Союз як наднаціональна організація. Інституції і мовне питання. Економічне підґрунтя принципу рівності мов. Документи.</p> <p>2. Комуникативна політика в ЄС.</p> <p>3. Контент і канали комунікації.</p> <p>3.Роль Ради Європи: Конвенції РЄ, Рекомендації, Хартії, Технічні інструменти; Підрозділи, Портал мовної політики Ради Європи</p>	Лекція	<p>Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / пер. Геннадія Друзенка та Світлани Друзенко, за заг. ред. Геннадія Друзенка. – К.: «К.І.С.», 2010.с 35-39, 39-41</p> <p><i>Кулик В.</i> Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України. Київ. ДУХ І ЛІТЕРА., 2021</p> <p>Багатомовна Європа: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі. – К. : Ленвіт, 2012</p> <p>Європейські комунікації: монографія. /Макаренко Є.А. Ожеван М.А., Рижков М.М. та ін. К.. центр вільної преси. 2006.</p> <p>Чуба Г. Політика мультилінгвізму і нові підходи в лінгводидактиці. Теорія і практика викладання української мови як іноземної. 2016. Вип 12.</p>	4 год.	<p>Ознайомитися з інформацією сайтів. Що нового можна почерпнути про комунікацію в ЄС? European parliament.</p> <p>https://www.europarl.europa.eu/portal/en</p> <p>European Council/ Council of the European Union:</p> <p>https://www.consilium.europa.eu/en/european-council/</p>	9 т.
10 т. 2 год.	<p>Тема 5. Законодавче підґрунтя в реалізації мовної політики ЄС як наднаціональної організації. Багатомовність території і плюрилінгвізм особи крізь призму документів</p> <p>1.1992. Договір про Європейський Союз (Маастрихтський договір). Цінності. Ст. 128.</p> <p>2.2000 Хартія основних прав Європейського Союзу (Ніцца, 7 грудня 2000). Ст. 20, ст. 21.</p>	Практичне заняття	<p>Амельченко Н. Цінності об'єднаної Європи. «Лабораторія законодавчих ініціатив», 2013.</p> <p>https://parlament.org.ua/upload/docs/European Values.pdf</p> <p>Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / пер. Геннадія Друзенка та Світлани Друзенко, за заг. ред. Геннадія Друзенка. – К.: «К.І.С.», 2010</p>	4 год.	<p>Ваші міркування про адаптацію терміносистем законодавства України та ЄС:</p> <p>Труднощі перекладу: як ЄС знову згадав про «мовне питання» і чому це важливо для України// Європейська</p>	10 т.

	<p>3.2009. Договір про функціонування Європейського Союзу. Консолідована версія в редакції Лісабонського договору (2009).Ст. 20, ст. 24.</p> <p>4.Органи та інституції ЄС, які пов'язані зі сферою культури та мови.</p> <p>5.Розширення ЄС і мови. Мова ЄС як політичне питання. Брекзит і мови в ЄС.</p> <p>6. Культурна дипломатія в ролі інструмента м'якої сили. Приклади.</p>		<p>Косович О. В. Мовна політика держав-лідерів Європейського Союзу та перспективи її розвитку//Вчені записки ТНУ імені Вернадського. Серія філологія. Журналістика. Спецвипуск 2022року. http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/spec_2022/9.pdf</p>	<p>правда. 30 вересня 2020р. https://www.eurointegration.com.ua/experts/2020/09/30/7114835/</p>	
<p>11 т. 2 год.</p>	<p>Тема 6. Розмова про майбутнє: цифрова мовна рівність в ЄС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Michaela Franke: визначення перспектив мовної політики і багатомовності. 2. Загальноєвропейська ініціатива для формування майбутньої багатомовності в епоху цифрових технологій. Обґрунтування цифрової мовної рівності, поняття про нову мовну економіку. 3. Мови зі слабкою підтримкою: ісландська, латиська, валлійська, ірландська, баскійська. 4. Мовні технології на багатомовному контенті. 5. Українська мова як одна із мов для перекладу в ЄС. 	<p>Лекція</p>	<p>Language equality in the digital age Towards a Human Language Project. Study IP/G/STOA/FWC/2013-001/Lot4/C2 March 2017 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/598621/EPRS_STU%282017%29598621_EN.pdf</p> <p>Towards Digital Language Equality: META-FORUM 2022 presents project results and newest release of European Language Grid// https://european-language-equality.eu/news/</p> <p>Multilingualism: an asset for Europe and a shared commitment (2008)</p> <p>WHITE PAPER ON THE FUTURE OF EUROPE. Reflections and scenarios for the EU27 by 2025 https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/white_paper_on_the_future_of_europe_en.pdf</p> <p>Conference on the Future of Europe https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/priorities/conference-on-</p>	<p>3 год.</p> <p>Ознайомитися з 5-ма сценаріями майбутнього Європи :</p> <p>Перекласти документ WHITE PAPER ON THE FUTURE OF EUROPE. Reflections and scenarios for the EU27 by 2025 <i>The importance of languages in global context:an international call to action</i>//The European Journal of Language Policy. Volume 13.Issue 1.Spring 2021. p. 104-107 Resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond</p>	<p>11 т.</p>

				the-future-of-europe The European Journal of Language Policy// https://muse.jhu.edu/issue/44307 Офіційні мови ЄС: відтепер українська -одна з мов для перекладу в Євросоюзі// 20. 5. 2023.Pro Ukraïnu. https://proukrainu.blek.cz/ofitsiini-movy-yes-vidteper-ukrainska-odna-z-mov-dlia-perekladu-v-yevrosoiuzi/	(2021-2030).	
12 т. 2 год	Тема 6. Розмова про майбутнє багатомовності/мультилінгвізму та плюрилінгвізму в Європі 1. Підтримка багатомовності. Етапи: Комюніке ЄК 2008 <i>Багатомовність: перевага для Європи і спільне зобов'язання (Multilingualism: an asset for Europe and a shared commitment</i> відзначено «цінування усіх мов». 2009.Європейська Хартія плюрилінгвізму . Науковий прект 2012р. багатомовнаЄвропа. Тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі. 2. Що у майбутньому? WHITE PAPER ON THE FUTURE OF EUROPE. Reflections and scenarios for the EU27 by 2025 3.Conference on the Future of Europe 4. The European Journal of Language Policy. <u>Volume 13, Issue 1, Spring 2021. Special issue: Les enjeux du plurilinguisme pour les pratiques scientifiques. Multilingualism in the sciences .Guest editor: Anne-Claude Berthoud</u>	Практичне заняття	WHITE PAPER ON THE FUTURE OF EUROPE. Reflections and scenarios for the EU27 by 2025. https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/white_paper_on_the_future_of_europe_en.pdf Conference on the Future of Europe The European Journal of Language Policy. https://muse.jhu.edu/issue/44307 <u>Volume 13, Issue 1, Spring 2021</u> <i>Special issue: Les enjeux du plurilinguisme pour les pratiques scientifiques. Multilingualism in the sciences</i> <i>Guest editor: Anne-Claude Berthoud</i> <i>Multilingualism: an asset for Europe and a shared commitment. 2009.</i> Європейська Хартія плюрилінгвізму	3 год. Опрацювати: European Language equality. https://european-language-equality.eu/	12 т.	
13 т. 2 год.	Тема 7. Держави -члени ЄС. Багатомовність та мовна політика в унітарних та федеративних	Лекція	Багатомовна Європа: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі. – К. : Ленвіт, 2012.	3 год.	13 т.	

	<p>країнах</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад унітарних держав і особливості реалізації статусу і функцій мов. 2. Офіційні мови. Державні мови країн -членів ЄС , які не є офіційними мовами ЄС. Процедурні мови. 3. Мовні політики в унітарних державах. 4. Склад федеративних держав. Статус і функції мов у них. Мовні політики. 		<p>Європейський мультилінгвізм та англійська мова : хрестоматія / ред. кол.: А. І. Анісімова, І. С. Попова. – Д. : ЛІРА, 2016</p> <p>The Cambridge Handbook of Language Policy. Edited by Bernard Spolsky, <i>Bar-Ilan University, Israel</i> Cambridge University Press 2012</p> <p>An interruption of the EU population growth in 2020.https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/demography/bloc-1a.html?lang=</p> <p>Questionnaire Information requested by the European Commission to the Government of Ukraine for the preparation of the Opinion on the application of Ukraine for membership of the European Union https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/ukraine_questionnaire_part_i_1.pdf</p> <p>Ukraine’s answers to the EU Questionnaire on the Application for Membership/Part I Vol/II https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/ukraine_questionnaire_part_1_vol_2.pdf</p>	<p>Опрацювати питання про критерії мовної політики в унітарних та федеративних державах- членах ЄС.</p> <p><i>Кулик В.</i> Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України. Київ. ДУХ І ЛІТЕРА., 2021</p> <p>Норман Дейвіс. Європа. Історія. Переклав з англійської Петро Тарашук. Вид. друге. Київ, Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001.- 1463сhttps://chtyvo.org.ua/authors/Deivis_Norman/Yevropa_Istoriia/</p>	
14 т. 2 год.	<p>Тема 7. Характеристика багатомовності та мовних політик в унітарних та федеративних країнах-членах ЄС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Унітарні держави-члени ЄС. Статус і функції мов: Болгарія, Греція, Данія, Естонія, 	Практичне заняття	Грудень 2024. Підготуватися до командного проєкту і провести онлайн-конференцію магістрантів ОП «Прикладна лінгвістика» або на тему: «Україна на шляху до Європейського Союзу:	3 год. Теми доповідей і презентацій для командної	14 т.

	<p>Ірландія, Іспанія, Італія, Кіпр, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Польща, Португалія. Румунія. Словаччина, Словенія, Угорщина, Фінляндія, Франція, Хорватія. Чехія, Швеція. Мовні політики.</p> <p>2. Федеративні держави-члени ЄС. Статус і функції мов: Австрія, Бельгія, Німеччина. Мовні політики.</p> <p>3. Україна- унітарна держава. Мовна політика за роки незалежності. Опитувальник ЄС.</p> <p>4. Концепції доповідей учасників навчального проєкту про відповіді України на питання опитувальника ЄС (командна робота магістрів)</p>		<p>опитувальник ЄС, проєкт закону №10288 і суспільна дискусія про функції державної мови та мов національних меншин». (Questionnaire Information requested by the European Commission to the Government of Ukraine for the preparation of the Opinion on the application of Ukraine for membership of the European Union https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/ukraine_questionnaire_part_i_1.pdf (P 9) UKRAINE'S ANSWERS to the EU Questionnaire on the Application for Membership. Part1/Volume 1/ https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/ukraine_questionnaire_part_1_vol_1.pdf) Ukraine's answers to the EU Questionnaire on the Application for Membership/Part I Vol/II https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/ukraine_questionnaire_part_1_vol_2.pdf) UKRAINE'S ANSWERS to the EU Questionnaire on the Application for Membership/ Part, 1. Volume II. https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/ukraine_questionnaire_part_1_vol_2.pdf) або на тему «Підхід ЄС як наднаціональної організації до мультилінгвізму» На основі: Mendez, C, Gazzola, M, Clément-Wilz, L, Triga, V, Mendez, F, Djouvas, C,</p>	<p>роботи на конференцію «Vivat Academia» (на вибір): Опитувальник ЄС, проєкт Закону України №10288 про зміни до деяких законів. Суспільна дискусія про функції державної мови та мов меншин. Чому ці питання актуальні? Забезпечення мовних прав національних меншин і ризику для функцій державної мови Опитувальник ЄС про інтеграцію ромської меншини в суспільне життя України і Ромська Стратегія до 2030 року. Освітній процес національних меншин: характеристика за опитувальником ЄС і в дослідженнях лінгводидактів. Питання про угорську мову в опитувальнику ЄС Тема расизму і ксенофобії в опитувальнику ЄС. Зобов'язання щодо багатомовності в ЄС Багатомовність в комунікаційній політиці ЄС Мовні режими інституцій</p>	
--	--	--	--	--	--

				Charamboulos, A and Bachtler, J. 2022, Research for CULT Committee – The European Union’s approach to multilingualism in its own communications policy, European Parliament, Policy Department for Structural and Cohesion Policies, Brussels, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699648/IPOL_STU(2022)699648_EN.pdf (p. 287-308)	Багатомовне спілкування в цифровій сфері	
15 т. 2 год.	<p>Тема 8. Шлях України до ЄС: питання мовної політики, державна мова і мови меншин</p> <p>1.Комунікація : ЄС і Україна. Результати обговорень.</p> <p>2.Адаптація законодавства. Термінологічна робота</p> <p>3.Українська мова: статус майбутньої мови ЄС</p> <p>4.Проект Закону України Про застосування англійської мови в Україні: мета , завдання, положення. Які ризики і чому критика?</p> <p>5. Європейська Хартія регіональних мов або мов меншин. Звіти України про виконання Хартії. План дій Ради Європи для України на 2018-2021роки. Проект «Захист національних меншин , включно ромів та мови меншин в Україні» (2019)</p>	Лекція	<p>Спільна заява за підсумками 24-го Саміту Україна-ЄС// 3 лютого 2023р. С.Сидоренко. Саміт Україна-ЄС. Українська правда</p> <p>С. Сидоренко. Україна-лідерка та Україна-двієчниця: як Брюссель оцінює готовність Києва до вступу в ЄС// 7 лютого 2023. https://www.euointegration.com.ua/articles/2023/02/7/7155643/</p> <p>І. В. Яковлюк. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу: проблеми реалізації//Державне будівництво та місцеве самоврядування. Вип 24. 2012.</p> <p>Закон України «Про застосування англійської мови в Україні. .від 28. 06 2024. https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42201995_055</p> <p>Європейська хартія регіональних мов або мов меншин https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014#Text</p>	3 год.	<p>Опрацювати :</p> <p><i>Мозер М.</i> Європейська хартія регіональних або міноритарних мов під час російської війни в Україні// Мова і війна: динаміка мовної політики і мовна система. Монографія. Видавничий дім Дмитра Бураго, 2024. С. 190-211.</p> <p><i>Третя періодична доповідь України про виконання Європейської хартії регіональних мов або мов меншин (надається у відповідності зі статтею 15 Хартії). К.. 2015 https://rm.coe.int/16806f0f09</i></p> <p><i>П’ята періодична доповідь України про виконання рамкової конвенції Ради</i></p>	15 т.

				<p>-Третя періодична доповідь України про виконання Європейської хартії регіональних мов або мов меншин (надається у відповідності зі статтею 15 Хартії). К.. 2015 https://rm.coe.int/16806f0f09</p> <p>П'ята періодична доповідь України про виконання рамкової конвенції Ради Європи про захист національних меншин від 25. 09. 2021р.</p>	<p>Європи про захист національних меншин від 25. 09. 2021.</p> <p>К Брохі, В. Клімент-Феррандо, А. Ошмянська-Паггет, Ф. Рамалло. Навчальні матеріали. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин. Council of Europe. 2019// https://www.researchgate.net/publication/335609151_NAVC_ALNI_MATERIALI_Evropska_hartia_regionalnih_mov_abo_mov_mensin_Ukrainska_mova</p>	
16 т. 2 год.	<p>Тема 8. Мови в Україні і їх шлях до ЄС (продовження)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Шлях України до ЄС. 2.Комунікація про ЄС : влада і ЗМІ. 3.Створення та обговорення законодавчої бази. 4. Робота над адаптацією термінологічних систем до законів. 5. Дискусії в суспільстві щодо законопроекту про статус і функції англійської мови. 6. Відповіді України на питання опитувальника ЄС. 	Практичне заняття	<p>Річний звіт про стан дотримання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» у 2020 році / Т.Кремінь та ін. – Київ : К.І.С., 2021. – 176 с.</p> <p>Річний звіт про стан дотримання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної у 2021 році/ Т. Кремінь. Та ін. К.. 2022</p> <p>Рамкова конвенція про захист національних меншин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_055 Страсбург, 1 лютого 1995 року https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_055#Text</p> <p>-П'ята періодична доповідь України про виконання рамкової конвенції</p>	<p>3 год.</p> <p>Обговорення доповідей та презентацій на конференцію «Vivat Academia» (весна 2025) Праці про мовну політику, які мали б знати усі учасники командного проєкту.</p>	16 т.	

			<p>Ради Європи про захист національних меншин від 25. 09. 2021р.</p> <p>-Європейська хартія регіональних мов або мов меншин https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014#Text</p> <p>-Третя періодична доповідь України про виконання Європейської хартії регіональних мов або мов меншин (надається у відповідності зі статтею 15 Хартії). К.. 2015 https://rm.coe.int/16806f0f09</p> <p>- Збіжна думка судді Сергія Головатого у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»[справа1-179/2019(4094/19)] (рішення Конституційного суду України від 14 липня 2021року №1-р/2021)</p> <p>Закон України «Про застосування англійської мови в Україні. .від 28. 06 2024. https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42201</p>	
--	--	--	--	--